

The Effects Learning Management by Using 5-Steps on Learning Achievement and Retention in Learning Social Studies, Religion and Culture Department for Students in Prathomsuksa 3

Anussara Chantharapratak¹ & Pornchai Phatthaisong²

Received	Reviewed	Revised	Accepted
24/05/2022	26/05/2022	28/05/2022	30/05/2022

Abstract

The purposes of this research were to 1) development of learning management by using 5-steps on learning in learning social studies, religion and culture department for students in prathomsuksa 3 to be effective to standard criteria 75/75 2) compare learning achievement in learning social studies, religion and culture department for students in prathomsuksa 3 by using 5-steps with a 75 percent criterion and 3) study on learning retention in learning social studies, religion and culture department for students in prathomsuksa 3 by using 5-steps. The target group Was 14 prathomsuksa 3 students of Nongnasang school under Roi-et primary education service area office 2. The research instruments consisted of 5-step learning plan, a learning achievement test. The statistics used for data analysis were mean, percentage, standard deviation.

The results of this research revealed that

1. development of learning management by using 5-steps, The efficiency (E1/E2) is 75.58/75.95, which is equal the criteria of 75/75.

¹ Rajabhat Roi-Et University, E-mail address: kianussara062@gmail.com

² Rajabhat Roi-Et University, E-mail address: kianussara062@gmail.com

2. compare learning achievement of students' prathomsuksa 3 by using 5-steps, after learning by using 5-steps, accounted for 75.95 percent, which is equal to the 75 percent criteria.

3. students in prathomsuksa 3 by using 5-steps, after 2 week of learning was retention accounted for 80.95 percent.

Keyword : learning management by Using 5-Steps, learning achievement and retention in learning

**ผลการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทน
ในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**

อนุสรรา จันทร์ประทักษ์³ และพรชัย ผาดไธสง⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น กับเกณฑ์ร้อยละ 75 และ 3) ศึกษาความคงทนในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 14 คน โรงเรียนบ้านหนองนาสร้าง (ราษฎร์บูรณะ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น และ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และ การคำนวณหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น โดยรวมมีประสิทธิภาพ 75.58/75.95 ซึ่งเท่ากับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น คิดเป็นร้อยละ 75.95 ซึ่งเท่ากับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น มีความคงทนในการเรียนรู้หลังเรียนเสร็จไปแล้ว 2 สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 80.95

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้

³ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, E-mail address: kianussara062@gmail.com

⁴ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, E-mail address: kianussara062@gmail.com

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 สาระ ได้แก่ สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม สาระเศรษฐศาสตร์ สาระประวัติศาสตร์และสาระภูมิศาสตร์ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่งที่มีความสำคัญที่ใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนรู้ โดยเป็นวิชาที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคตามสมัยตามกาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำรงชีวิต เป็นพลเมืองของประเทศชาติและสังคมโลก (Ministry of Education, 2008) อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับตัวตนและผู้ที่อยู่รอบข้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ที่อยู่อาศัย และเชื่อมโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้าง มีทักษะกระบวนการ และมีข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ หรือมีความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบการอยู่ร่วมกันและการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียนและได้ฝึกหัดในการตัดสินใจ มีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียนและชุมชน ในลักษณะการบูรณาการผู้เรียนได้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปัจจุบันและอดีต มีความรู้พื้นฐานทางเศรษฐกิจ ได้ข้อคิดเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว เข้าใจถึงการเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค รู้จักการออมขั้นตอน และวิธีการเศรษฐกิจพอเพียง รู้และเข้าใจในแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจในขั้นที่สูงต่อไป (Ministry of Education, 2008)

จากรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองนาสร้าง (ศิริราษฎร์บูรณะ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า ในปีการศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 65.50 ในปีการศึกษา 2562 คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 62.42 และในปีการศึกษา 2561 คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 60.53 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ที่ระดับร้อยละ 75 ขึ้นไป ซึ่งอาจสรุปได้ว่าการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนไม่ได้มีบทบาทสำคัญในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ไม่ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยทำหน้าที่แต่เพียงคอยรับคำสั่งหรือนั่งฟังครูบรรยายเนื้อหาเท่านั้น จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้นเข้ามาเพื่อให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสถานการณ์จริง ปฏิบัติจริง จนตกผลึกเป็นความรู้ใหม่ของตนเอง ตลอดจนส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่ในระดับที่ดีขึ้นไป ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น เป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพ และคุณลักษณะตามมาตรฐานสากลโดยจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีทักษะในการค้นคว้า แสวงหาความรู้และมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็น โดยครูผู้สอนจะต้องพยายามจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเข้าถึงองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ ซึ่งมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ คือ ขั้นที่ 1 การตั้งคำถาม/สมมติฐาน (Learning to Question) เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักคิด สังเกต ตั้งคำถาม และเกิดการเรียนรู้จากการตั้งคำถาม ขั้นที่ 2 การสืบค้นความรู้และสารสนเทศ (Learning to Search) ครูผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ สืบค้นข้อมูล จากแหล่งข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ จากการฝึกปฏิบัติและการทดลองตลอดจนการเก็บข้อมูล เป็นต้น ขั้นที่ 3 การสร้างความรู้ (Learning to Construct) เป็นสิ่งสำคัญเช่นเดียวกันที่ครูผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้เรียนนำความรู้จากการศึกษาค้นคว้า การทดลองมาใช้ในการถกแถลง แสดงความคิดเห็น อภิปรายความรู้ร่วมกันเพื่อนำไปสู่การสรุปและสร้างองค์ความรู้ ขั้นที่ 4 การสื่อสารและนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (Learning to Communication) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้มาสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การพูด การอ่าน การเขียน หน้าชั้น ขั้นที่ 5 การบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Learning to Serve) คือ การที่ครูผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้เรียนนำความรู้มาสู่การปฏิบัติ สามารถเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การทำประโยชน์ให้กับสังคม อันจะส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของผู้เรียน และการบริการและการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น (Five Steps for Student Development) ที่กล่าวมาข้างต้น แต่ละขั้นตอนล้วนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะในด้านการเรียนรู้ทั้งสิ้น รวมทั้งทุกขั้นตอนยังไปตามทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) (Kantiya, P., 2016)

จากปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่

จะศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองนาสร้าง (ศิริราษฎร์บูรณะ) ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น เพื่อที่จะนำไปสู่การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนกลุ่มสาระการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นตลอดจนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น กับเกณฑ์ร้อยละ 75
3. เพื่อศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองนาสร้าง (ราษฎร์บูรณะ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 14 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

- 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
- 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น และ 2) ความคงทนในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น

3. เนื้อหา

กำหนดเนื้อหาจากหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พฤติกรรมการดำเนินชีวิต หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 วันสำคัญของไทยและหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 บุคคลสำคัญของท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ประชาธิปไตย ใช้เวลา 15 ชั่วโมง ดังนี้

4. เครื่องมือการวิจัย

4.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 15 แผนการจัดการเรียนรู้

4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบแผนการทดลอง (Pre – Experimental Research)กลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest – posttest Design) ดังตาราง 1

Table 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
E	X	T

เมื่อ E หมายถึง กลุ่มตัวอย่าง

X หมายถึง การสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

T หมายถึง แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

5.2 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลาจำนวน 4 สัปดาห์ๆละ 4 วันๆละ 1 ชม. ตั้งแต่เวลา 09.00 – 10.00 น. ในกิจกรรมบูรณาการ จำนวน 15 แผน

5.3 ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มเป้าหมาย พร้อมกับชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนและรายละเอียดที่เกี่ยวกับการเรียนให้กลุ่มเป้าหมายทราบ
- 2) การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 15 แผน
- 3) ให้นักเรียนเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และความคงทนในการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จนครบทุกแผน ในแต่ละวันครูผู้สอนจะสังเกตพฤติกรรมของเด็กจากการพูดคุย การตอบคำถามเพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กเกิดทักษะ รู้จักสังเกต การเปรียบเทียบ และการจัดหมวดหมู่ได้อย่างถูกต้อง
- 4) ให้นักเรียนทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียน จำนวน 30 ข้อ
- 5) ดำเนินการวัดความคงทนในการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเสร็จการจัดการเรียนรู้ไปแล้วเป็นเวลา 14 วัน
- 6) เมื่อสิ้นสุดการทดลองผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การหาคุณภาพเครื่องมือ

- 1) วิเคราะห์หาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และความคงทนในการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดทักษะการเรียนรู้
- 3) หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการเรียนรู้และความคงทนในการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นศึกษาปีที่ 3

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และความคงทนในการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 75/75 โดยใช้สูตรการคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1/E2)

2) การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์หลังการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สูตรการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) วิเคราะห์ความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และความคงทนในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 สรุปโดยรวมมีประสิทธิภาพ 75.58/75.95 ซึ่งเท่ากับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75 แสดงดังตารางดังนี้

Table 1 ตารางประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถม ศึกษปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75

รายการ	คะแนนเต็ม	μ	σ	%
ประสิทธิภาพกระบวนการ (E1)	30	22.79	2.54	75.58
ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E2)	30	24.29	1.98	75.95
ประสิทธิภาพ E1/E2 = 75.58/75.95				

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถม ศึกษปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น กับเกณฑ์ร้อยละ 75 สรุปผลโดยรวม

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น คิดเป็นร้อยละ 75.95 ซึ่งเท่ากับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 แสดงดังตารางดังนี้

Table 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น กับเกณฑ์ร้อยละ 75

เลขที่	คะแนนหลังเรียน	คิดเป็นร้อยละ
1	21	70.00
2	19	63.33
3	18	60.00
4	20	66.67
5	24	80.00
6	25	83.33
7	23	76.67
8	25	83.33
9	26	86.67
10	20	66.67
11	24	80.00
12	25	83.33
13	25	83.33
14	24	80.00
รวม	319	75.95
%	75.95	-
\bar{x}	22.78	-
S	2.54	-

3. ผลการศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น สรุปผลโดยรวมโดยรวมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น มีความคงทนในการเรียนรู้หลังเรียนเสร็จไปแล้ว 2 สัปดาห์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.29 คิดเป็นร้อยละ 80.95 ซึ่งแตกต่างจากคะแนนหลังเรียน นั่นคือ เกิดความคงทนในการเรียนรู้ แสดงดังตารางดังนี้

Table 3 คะแนนความคงทนในการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น

เลขที่	คะแนนหลังสอบ 2 สัปดาห์ (คะแนนความคงทน)	คิดเป็นร้อยละ
1	23	76.67
2	22	73.33
3	21	70.00
4	22	73.33
5	27	90.00
6	26	86.67
7	23	76.67
8	25	83.33
9	26	86.67
10	22	73.33
11	25	83.33
12	27	90.00
13	26	86.67
14	25	83.33
รวม	340	-
%	24.29	80.95
\bar{x}	80.95	
S	1.98	

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัย ผลการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 สรุปโดยรวมมีประสิทธิภาพ 75.58/75.95 ซึ่งเท่ากับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75 จากผลการศึกษาดังกล่าวอาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ได้ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาเอกสาร หลักสูตร คู่มือการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมและผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ ประเมินอยู่ในดีและมีประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้จริง จึงทำให้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chuenjit, T. (2013) ศึกษาเกี่ยวกับครูผู้สอนจะต้องแสวงหาวิธีการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญสำหรับการศึกษาตลอดชีวิต การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง และผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองครูจะต้องเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนมาเป็นผู้จัดการหรือผู้ที่มีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมและสื่อ การเรียนรู้ไว้อย่างเหมาะสมและเพียงพอสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 85.22/87.66 ตามลำดับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ 82 แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตรงตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ กำหนด ทำให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น กับเกณฑ์ร้อยละ 75 สรุปผลโดยรวม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น คิดเป็นร้อยละ 75.95 ซึ่งเท่ากับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ทั้งนี้จากผล การศึกษาดังกล่าวนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนและส่งเสริมการเรียนรู้โดยระดมกำลังสมองเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการ

ที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Khopthong, K. & Pitak, N. (2016) ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ชั้น (Big Five Learning) ร้อยละ 82.76 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80.06 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mahayothi, P. & Piasiri, S. (2020) โดยผล การวิจัย พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 14.87 คิดเป็นร้อยละ 74.35 ของคะแนนเต็ม และนักเรียนสอบผ่านเกณฑ์ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 80.65 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. ผลการศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ชั้น เมื่อเวลาผ่านไปแล้ว 2 สัปดาห์ ที่มีสรุปผลโดยรวม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ชั้น มีความคงทนในการเรียนรู้หลังเรียนเสร็จไปแล้ว 2 สัปดาห์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.29 คิดเป็นร้อยละ 80.95 ซึ่งแตกต่างจากคะแนนหลังเรียน ซึ่งแสดงว่าเกิดความคงทนในการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ชั้น เป็นการสอนที่เน้นให้นักเรียน ได้ใช้ประสบการณ์เดิม จนเกิดกระบวนการคิด และได้ค้นหาความรู้ด้วยตนเองมีการฝึกทำแบบฝึกหัดย่อย ทบทวนความเข้าใจร่วมกันสรุปเนื้อหาที่เรียนทุกครั้ง จึงทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และความเข้าใจ เมื่อเกิดความรู้ ความเข้าใจจะจดจำได้นาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phokhee, T. (2012) ได้ศึกษาเรื่องผลการใช้เกมมัลติมีเดียเพื่อพัฒนาการจำและความคงทนในการจำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ผลการวิจัยพบว่า ความคงทนในการจำของนักเรียนหลังเรียนและคะแนนหลังเรียนทั้งระยะ 1 สัปดาห์ มีค่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 05 และ Watcharapichitchai, T. (2015) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการสอนแบบใช้เกมและบัตรคำศัพท์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่สอนด้วยเกมและบัตรคำศัพท์มีความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วม และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นครู ควรวางแผนการสอนให้เหมาะกับสภาพจริงและให้เหมาะสมกับเวลาในการสอน

1.2 การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นและอภิปรายผลซึ่งกันและกัน ซึ่งจะให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาของเรื่องนั้น ๆ ได้

1.3 ควรมีการแจ้งผลคะแนนในการคำใบ้กิจกรรมทุกครั้ง เพื่อให้นักเรียนทราบผลการ ทำงานซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นมากขึ้น และอยากจะทำคะแนนให้มากขึ้นในครั้งต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น มาใช้ในการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มนักเรียนที่ ช่วงชั้นสูงกว่าและกลุ่มสาระอื่น ที่ไม่ใช่สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้นให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ในเนื้อหาสาระวิชาอื่น ๆ เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ครบทุกด้าน เช่น การงานอาชีพ สุขศึกษา เป็นต้น

Reference

Chuenjit, T. (2013). *The Development of Learning Outcomes on Mechanical Waves in the Mathayomsuksa 5th Science Subject Group by Using a 5-Step Knowledge Search Cycle Combined with STAD Technique*. 5 . Maha Sarakham: Maha Sarakham Rajabhat University.

Kantiya, P. (2016). *The development of analytical thinking skills by using a 5-step ladder-based learning management in science subjects. of junior high school students*. Chiang Mai: Chiang Mai Rajabhat University.

Khopthong, K. & Pitak, N. (2016). *A Study of Analytical Thinking Ability. and academic achievement Social Studies Course Using Big Five Learning for Mathayomsuksa 5 Students*. Khon Kaen : Khon Kaen University.

Mahayothi, P. & Piasiri, S. (2020). *The development of analytical thinking abilities and academic achievement. Geography of Mathayomsuksa 5 students by using a 5-step learning process in conjunction with graphical planning techniques*. Khon Kaen: Khon Kaen University.

Ministry of Education. (2008). *Basic Education Core Curriculum 2008, Office of the Basic Education Commission*. Bangkok: Agricultural Cooperative Community Printing House of Thailand.

Phokhee, T. (2012). *The effect of using multimedia games to improve memory and retention of English vocabulary of grade 6 students at Wat Chinwararam School*. Pathum Thani: Rajamangala University of Technology Thanyaburi.

Watcharapichitchai, T. (2015). *A Comparison of Achievement and Retention in Vocabulary Learning. English for grade 5 students with teaching using games and flashcards*. Chanthaburi: Rambhai Barni Rajabhat University.

